

Language Code : **19**

इस पुस्तिका में 24 मुद्रित पृष्ठ हैं।
This booklet contains 24 Printed pages.

SED-24-II

प्रश्न-पत्र-II / PAPER-II
तिब्बतन भाषा परिशिष्ट

Tibetan Language Supplement
भाग-IV & V / PART-IV & V

मुख्य परीक्षा पुस्तिका संख्या / Main Test Booklet No.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए।

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 23 व 24) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें।

Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 23 & 24) of this Test Booklet.

मुख्य परीक्षा पुस्तिका कोड / Main Test Booklet Code

G

तिब्बतन में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें। / FOR INSTRUCTIONS IN TIBETAN SEE PAGE 2 OF THIS BOOKLET.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) तिब्बतन भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं।
2. परीक्षार्थी भाग I एवं भाग II या III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से।
3. अंग्रेजी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं। भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं।
4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं OMR उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल काले/नीले बॉल पॉइंट पेन का प्रयोग करें।
5. इस भाषा पुस्तिका का संकेत है **G**। यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है। अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ।
6. इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है :
भाग-IV : भाषा-I (तिब्बतन) (प्र. 91 से प्र. 120)
भाग-V : भाषा-II (तिब्बतन) (प्र. 121 से प्र. 150)
7. भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं। इस परीक्षा पुस्तिका में केवल तिब्बतन भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं। यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) तिब्बतन के अलावा है तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए। जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए।
8. परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा-I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो।
9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें।
10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें। अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें। उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है।

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer **EITHER** Part IV (Language I) **OR** Part V (Language II) in **TIBETAN** language, but **NOT BOTH**.
2. Candidates are required to answer Part I and Part II **OR** III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them.
3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.
4. Use **Black/Blue Ball Point Pen only** for writing particulars on this page/ marking responses in the OMR Answer Sheet.
5. The CODE for this Language Booklet is **G**. Make sure that the CODE printed on **Side-2** of the OMR Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.
6. This Test Booklet has **two** Parts, IV and V, consisting of **60** Objective Type Questions, each carrying 1 mark :
Part-IV : Language-I (Tibetan) (Q. 91 to Q. 120)
Part-V : Language-II (Tibetan) (Q. 121 to Q. 150)
7. Part-IV contains 30 questions for Language-I and Part-V contains 30 questions for Language-II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Tibetan language have been given. **In case the language/s you have opted for as Language-I and/or Language-II is a Language other than Tibetan, please ask for a Test Booklet that contains questions on that language. The language being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.**
8. **Candidates are required to attempt questions in Part-V (Language-II) in a language other than the one chosen as Language-I (in Part-IV) from the list of languages.**
9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.
10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : _____

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

अनुक्रमांक : (अंकों में) / Roll Number : in figures _____

: शब्दों में / in words _____

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : _____

Centre of Examination (in Capitals) : _____

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : _____

निरीक्षक के हस्ताक्षर : _____

Candidate's Signature : _____

Invigilator's Signature : _____

Facsimile Signature Stamp of _____

Centre Superintendent : _____

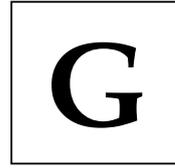

འདྲི་བའི་ལོ་ལྟར་ 24 ལོ་དུ།

འདྲི་བའི་ - II

འདྲི་བའི་ IV དང་ V

(བོད་སྐད་ཁྲིམས་)

རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པར་དོ་སྲོད་ལམ་སྟོན།

(དབྱིན་སྐད་ཐོག་ཡོད་པའི་ལམ་སྟོན་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་གཤམ་གསལ།)

- ༡ ་) འདྲི་བའི་ལོ་ལྟར་སྐད་སྐད་ཀྱི་ཚན་པ་བཞི་བའི་སྐད་ཡིག་དང་བོ་འཕྲ། ཡང་ན། ཚན་པ་ལྔ་བའི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ པ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། ཚན་པ་གཉིས་ཀའི་ཚེད་དུ་མིན།
- ༢ ་) རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པར་ཚན་པ་དང་བོ། གཉིས་པ། གསུམ་པའི་ལན་གྱི་དེ་བ་གཙོ་བོ་དེ་དག་ཡིན།
- ༣ ་) དབྱིན་སྐད་དང་ཉིན་རྒྱུ་ ཚན་པ་བཞི་པ་དང་། ལྔ་པ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བཅས་ལ་ཁྲིམས་སྐད་སྐད་ སྐད་ཡིག་གཞན་ཚང་མ་ ལོགས་སུ་ཡོད།
- ༤ ་) ལྷག་ཚ་སྲོན་པོ་ཡི་འབོལ་སྐྱུ་གཤམ་གསལ་དགོས།
- ༥ ་) རྒྱལ་ཁབ་ཐོག་(G) ལྷེ་ཡི་ཁྲིམས་གཏོགས་རྣམས་ཡིད་ལ་འཇམ་བར་བྱས་ནས་མདུན་ཐོག་གཉིས་པའི་དབར་བསྐྱར་དེ་བ་ དངོས་དེ་ཁྲིམས་ སྐད་ ཡིག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། གཤམ་ཉེ་གཅིག་མཚུངས་མེད་ན་ལམ་སེང་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་ པར་ཞུས་ཉེ་རང་གི་ཁྲིམས་དེ་བའི་དེ་བ་ དེ་ལེན་ དགོས།
- ༦ ་) རྒྱལ་ཁབ་དེ་བའི་ལ་ཚན་པ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་སོ་སོར་ཡོད། དེ་སྐད་དུ་ལུ་ཡོད་པར་དེ་བའི་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་མེ་ཡོད།
- ༧ ་) སྐད་ཡིག་གི་ཚན་པ་བཞི་པར་དེ་བ་ ༣༠ ཡོད་པ་དེ་སྐད་ཡིག་དང་བོ་འཕྲ་ཚེད་ཡིན། ཚན་པ་ལྔ་པར་དེ་བ་ ༣༠ ཡོད་པ་དེ་ སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་ཚེད་ཡིན། དེ་མཚོན་དེ་བ་ཚུང་འདྲི་བོད་སྐད་ཁོ་ནའི་ཚེད་དུ་ཡིན། གཤམ་སྲིད་ལྷེད་ཀྱིས་སྐད་ཡིག་ དང་བོ་དང་གཉིས་པ་གང་རུང་བདམས་པ་ཡིན་ན། དེ་རང་གིས་སྐད་པའི་འགོངས་ཐོག་ལྷར་མེད་ན་ཡིག་རྒྱལ་ཁབ་ དོ་ དམ་པར་ལམ་སེང་སྐྱེན་གསེང་ལྷུ་དགོས།
- ༨ ་) རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པར་ཚན་པ་ལྔ་པ། སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་ལས་གཞན་སྐད་ཡིག་དང་བོ་འཕྲ་ཚན་པ་བཞི་པ་ནས་འདེམས་དགོས།
- ༩ ་) མེན་མི་ཚེད་ཐོག་སྐད་པ་གཞན་དུ་ཡོད།
- ༡༠ ་) རང་གི་དེ་བའི་ལན་རྣམས་OMRའི་ལན་ཐོག་སྲིད་ནང་འཕྲི་དགོས། འཕྲི་བསུབ་ཚེད་དཀར་བསུབ་མེད་སྲོད་མི་ཚོག

ཡིག་ཚེད་གྱི་ནང་དུ་མིང་གིས། _____

མིང་གཞུང་ཨང་གྲངས། (ཨང་གི་འདྲི་ཐོག) : _____

མིང་གཞུང་ཨང་གྲངས། (ཡི་གའི་ཐོག) _____

ཡིག་ཚེད་དུ་ཡིག་ཚད་གཏོང་ལུལ་གྱི་ཁ་བྱང། _____

རྒྱལ་ཁབ་སྲོད་པའི་མཚན་ཉགས། _____ རོ་དམ་པའི་མཚན་ཉགས། _____

དབྱུས་ཡིག་རྒྱལ་ཁབ་དོ་དམ་པའི་དམ་སྲུག་དང་མཚན་ཉགས། _____

ཡིག་རྒྱུགས་པས་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་༼ ༩༡ ནས་ ༡༢༠ ༽ གཤམ་
སྲིད་འདམས་ཡོདན་(Tibetan) བོད་ཡིག་སྐད་ཡིག་དང་ཕོ་
ཁོན་རེད།

Candidates should attempt the
questions from Part-IV (Q No. 91-
120), if they have opted Tibetan
as Language – I only.

PAPER- II ཚན་བ་བཞི་པ། (PART-IV) སྐད་ཡིག་དང་པོ།
(LANGUAGE-I)
TIBETAN

ཡིག་རྒྱུགས་པས་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་ ༼ ༥༡ ནས་ ༡༢༠ ༽ གཤམ་སྲིད་འདམས་ཡོདན(Tibetan) བོད་ཡིག་སྐད་ཡིག་དང་པོ་ཁོན་རེད།

གཤམ་གསལ་བརྗོད་བ་ལེགས་བར་བསྐྲུགས་ཏེ་འགྲིག་པའི་ལན་མཚོར་བ་འདོམས་དགོས།

། ཡངས་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཁམས་ཀྱི་ནང་ལ་ང་ཚོའི་འཛམ་གླིང་འདི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཚུ་ཐིག་ལྟར་ཆ་གས་རྒྱུ་འཛིག་ལེད། དེ་ནི་བར་སྐྱེད་དུ་གནས་པའི་དངོས་གཟུགས་རིམ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ནམ་མཁའི་སྐར་མ་(ནི་མ)ལ་འཁོར་བཞིན་གནས་ཡོད། ནམ་མཁའི་སྐར་མ་སྟེ་མ་སྐོར་བ་རྒྱལ་མཁན་གྱི་གཟུང་སྐར་དགུ་ཡོད་པ་ལས་ང་ཚོའི་འཛམ་གླིང་འདི་ཡང་དེའི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་གཟུང་སྐར་རྒྱུ་ལྟར་གསལ་ཞིག་རེད། ཉི་མ་དང་བར་ཐག་ཉེ་ཤོས་ཀྱི་གཟུང་སྐར་གསུམ་པ་དེ་ང་ཚོའི་འཛོ་སྡོད་བྱ་ཡུལ་འཛམ་གླིང་འདི་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་ལ་ས་ཡི་གོ་ལ་ཡང་ཟེད། རྒྱ་བའི་སྟེང་ནས་བལྟས་ན་འཛམ་གླིང་འདི་ཤེས་གྱི་སྟོ་ལོ་སྡོད་དཀར་ལྷ་བུ་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད། སའི་གོ་ལའི་ངོས་ཀྱི་གསུམ་ཆ་རྒྱུ་ཁོངས་ཡོད་པས་རེད། ས་ཡི་གོ་ལ་སྟོགས་མཐོང་ཡོངས་ནས་རྒྱུ་གིས་བསྐོར་ཡོད་པས་དེ་ལ་རྒྱུ་ཁམས་ཟེད། དེ་འཛམ་གླིང་གི་ནམ་མཁའི་མཐོངས་ཀྱི་གི་ལོ་མི་ཉར་ ༡༠༠ ཡི་མཐོངས་ལ་བྱུངས་ཡོད། ས་ཡི་གོ་ལའི་རྒྱུ་ལྡིད་པོ་ཡོད་ཀྱང་གཚོད་ཀྱིས་མཐོ་བུ་སོང་བ་དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་ཡངས་བ་དང་སྐབ་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པས་མེ་འུགས་འཕྱར་མདའི་ནང་བསྐྱོད་མཁན་ཚོས་ཨོག་སི་ཇན་(oxygen) ཏེ་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་འབྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་འབྲེད། གཟུང་སྐར་རྒྱ་བའི་ནང་མི་འགྲོ་བུ་མཁན་དང་ཤོས་དེ་ཨ་མི་རི་ཀའི་མི་རིགས་ཤིག་རེད། ཁོང་གི་མིང་ལ་ནི་ལ་ཨ་མ་ས་འོན་(Neil Armstrong) ཁོང་འཇུ་ལ་སའི་མེ་འུགས་འཕྱར་མདའ་ཡི་མིང་ལ་ཨོ་པོ་ལོ་ ༡༡ (Apolo-11) ཟེད། ད་ལྟོ་བར་དུ་མེ་འུགས་འཕྱར་གཤམ་རྒྱ་བའི་ནང་གཏོང་བུ་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་བཞི་མ་གཏོགས་བྱུང་མེད། དེ་དག་ནི། ཨ་རི། ལྷ་ཏུ་སུ། རྒྱ་ནག་དང་རྒྱ་གར་བཅས་བཞི་ཡིན།

91. འཛམ་བུ་གླིང་ལ་མིང་གཞན་གང་ཟེར་རམ།
- (1) འཛམ་བུ་གླིང་ལ་མིང་གཞན་ས་ཡི་གོ་ལ་ཡང་ཟེད།
  - (2) འཛམ་བུ་གླིང་ལ་མིང་གཞན་ས་ཡི་བུ་རིམ་ཡང་ཟེད།
  - (3) འཛམ་བུ་གླིང་ལ་མིང་གཞན་ས་ཡི་གོང་བུ་ཡང་ཟེད།
  - (4) འཛམ་བུ་གླིང་ལ་མིང་གཞན་ས་ཡི་ཁོང་ཡུག་ཡང་ཟེད།

92. མི་རྣམས་མེ་འུགས་འཕྱར་མདའ་ཡི་འགྲོ་སྐབས་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་(oxygen)འབྱེད་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ།
- (1) གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཛམ་གླིང་ནས་གཚོད་མཐོ་བོར་སོང་བ་དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཡང་དུ་འགྲོ་བས་ཡིན།
  - (2) གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཛམ་གླིང་ནས་གཚོད་མཐོ་བོར་སོང་བ་དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་གཙང་དུ་འགྲོ་བས་ཡིན།
  - (3) གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཛམ་གླིང་ནས་གཚོད་མཐོ་བོར་སོང་བ་དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ལྡིད་དུ་འགྲོ་བས་ཡིན།
  - (4) གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཛམ་གླིང་ནས་གཚོད་མཐོ་བོར་སོང་བ་དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་འབགས་བཅོག་དུ་འགྲོ་བས་ཡིན།

93. བོ་ལ་ཨ་མ་ས་འོ་འུ་ (Neil Armstrong) ལུ་རེད། ཁོང་རྒྱལ་ཁབ་གང་ནས་རེད་དམ།

- (1) བོ་ལ་ཨ་མ་ས་འོ་འུ་ནི་ས་སྤྲོང་སྤྲོང་འགྲོ་མཁན་གྱི་མི་དང་ཤོས་དེ་རེད། ཁོང་ཨ་ཕ་རི་ཀ་ནས་རེད།
- (2) བོ་ལ་ཨ་མ་ས་འོ་འུ་ནི་བྲག་ས་རོམ་སྤྲོང་འགྲོ་མཁན་གྱི་མི་དང་ཤོས་དེ་རེད། ཁོང་ཨོ་སོ་ཏུ་ཡི་ཡ་ནས་རེད།
- (3) བོ་ལ་ཨ་མ་ས་འོ་འུ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲོང་འགྲོ་མཁན་གྱི་མི་དང་ཤོས་དེ་རེད། ཁོང་ལྷུ་རུ་སུ་ནས་རེད།
- (4) བོ་ལ་ཨ་མ་ས་འོ་འུ་ནི་རྒྱ་བའི་སྤྲོང་འགྲོ་མཁན་གྱི་མི་དང་ཤོས་དེ་རེད། ཁོང་ཨ་མི་རི་ཀ་ནས་རེད།

94. མེ་འུགས་འཕུར་མདའ་ཡི་མིང་ལ་ཨེ་པོ་པོ་ 11 (Apolo-11) ཟེར་མཁན་དེ་རྒྱལ་ཁབ་གང་ནས་རེད་དམ།

- (1) དེ་ནི་རྒྱ་གར་ནས་རེད།
- (2) དེ་ནི་ཨ་རི་ནས་རེད།
- (3) དེ་ནི་ལྷ་རུ་སུ་ནས་རེད།
- (4) དེ་ནི་ཨ་ཕ་རི་ཀ་ནས་རེད།

95. ང་ཚོའི་སྤོང་གནས་འཛམ་གླིང་འདི་ཉི་མ་དང་བར་ཐག་ཉེ་ཤོས་ཀྱི་གཟའ་སྐར་ག་ཚོད་པ་དེ་རེད་དམ།

- (1) འཛམ་གླིང་ནི་ཉི་མ་དང་བར་ཐག་ཉེ་ཤོས་ཀྱི་གཟའ་སྐར་ག་ཉིས་པ་དེ་རེད།
- (2) འཛམ་གླིང་ནི་ཉི་མ་དང་བར་ཐག་ཉེ་ཤོས་ཀྱི་གཟའ་སྐར་ལྔ་པ་དེ་རེད།
- (3) འཛམ་གླིང་ནི་ཉི་མ་དང་བར་ཐག་ཉེ་ཤོས་ཀྱི་གཟའ་སྐར་ག་སུམ་པ་དེ་རེད།
- (4) འཛམ་གླིང་ནི་ཉི་མ་དང་བར་ཐག་ཉེ་ཤོས་ཀྱི་གཟའ་སྐར་དང་པོ་དེ་རེད།

96. འཛམ་གླིང་གི་ནམ་མཁའི་ཐོངས་ཀྱི་རིང་ཚད་ག་ཚོད་ཡོད་དམ།

- (1) འཛམ་གླིང་གི་ནམ་མཁའི་ཐོངས་ཀྱི་རིང་ཚད་ནི་གི་ལོ་མི་ཏུར་ 1000 ཡོད།
- (2) འཛམ་གླིང་གི་ནམ་མཁའི་ཐོངས་ཀྱི་རིང་ཚད་ནི་གི་ལོ་མི་ཏུར་ 1000 ཡོད།
- (3) འཛམ་གླིང་གི་ནམ་མཁའི་ཐོངས་ཀྱི་རིང་ཚད་ནི་གི་ལོ་མི་ཏུར་ 100 ཡོད།
- (4) འཛམ་གླིང་གི་ནམ་མཁའི་ཐོངས་ཀྱི་རིང་ཚད་ནི་གི་ལོ་མི་ཏུར་ 10 ཡོད།

97. ཡངས་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཁམས་ཀྱི་ནང་ལ་ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཛམ་གླིང་འདི་ཆེ་ཆུང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ།

- (1) འདི་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་རྩ་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་ཆ་ཤས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལས་མེད་པ་རེད།
- (2) འདི་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་གླིང་ཕྱོད་ལྟར་གྱི་ཆ་ཤས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལས་མེད་པ་རེད།
- (3) འདི་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་རི་རྩུབ་ལྟར་གྱི་ཆ་ཤས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལས་མེད་པ་རེད།
- (4) འདི་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཆུ་ཐིག་ལྟར་གྱི་ཆ་ཤས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལས་མེད་པ་རེད།

98. ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཛམ་གླིང་འདི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ།

- (1) དེ་ནི་བར་སྐྱང་དུ་གནས་པའི་དངོས་གཟུགས་རིལ་བུ་ཞིག་ཡིན།
- (2) དེ་ནི་མིའི་སྡོད་གནས་ཀྱི་དངོས་གཟུགས་རིལ་བུ་ཞིག་ཡིན།
- (3) དེ་ནི་ས་གཞིར་གནས་པའི་དངོས་གཟུགས་རིལ་བུ་ཞིག་ཡིན།
- (4) དེ་ནི་སྡོད་གནས་ཀྱི་དུ་ལྷན་པའི་དངོས་གཟུགས་རིལ་བུ་ཞིག་ཡིན།

99. ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཛམ་གླིང་འདི་གང་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱེད་དམ།

- (1) ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཛམ་གླིང་འདི་ལྷ་བ་ལ་བསྐྱོར་བ་བརྒྱབ་ཀྱི་རེད།
- (2) ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཛམ་གླིང་འདི་གོ་ལ་ལ་བསྐྱོར་བ་བརྒྱབ་ཀྱི་རེད།
- (3) ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཛམ་གླིང་འདི་སྐར་མ་མཚོ་རྒྱལ་ལ་བསྐྱོར་བ་བརྒྱབ་ཀྱི་རེད།
- (4) ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཛམ་གླིང་འདི་ཉི་མ་ལ་བསྐྱོར་བ་བརྒྱབ་ཀྱི་རེད།

གཤམ་གསལ་སྣུན་ཚིག་ལེགས་པར་བསྐྲགས་ཏེ་འགྲིག་བའི་ལན་མནོར་བ་འདོམས་དགོས།

། བདེན་པ་དང་གངས་རི་སྤུ་ཐག་རིང་།	། རྩུན་དང་ལུག་གི་མཚུག་མ་སྤང་བ་ཡོད།
། བདེ་ལྡན་གཤམ་པར་བྱིན་ཡང་།	། སེམས་འཕྲུགས་སློབ་པ་རྒྱས་འགྲོ།
། རྩུན་པ་གང་དུ་བྱིན་ཡང་།	། རོ་ལུམ་རྣམ་རྟོག་རྒྱས་འགྲོ།
། ལོ་དུས་འཁོར་བའི་མཚམས་སྤུ།	། སྤྱིད་པའི་ལོ་གསར་སླེབས་ཡོང།
། རྟགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་དུས།	། རྩ་བའི་སྤྲུལ་མཚམས་ཡོང།
། གནས་ཚད་མཐོ་གང་མ་སླེབས།	། ལོ་གནས་འདོམ་གང་དགོས་པ།
། སློབ་བྱ་འགྲིམས་ནས་ཐོན་ཚེ།	། སྤྱིད་ལམ་གཞན་ལས་རྩུབ་པ།
། ལས་འབྲས་ཁན་སྤྲུ་ཡང་།	། གཞན་མི་ཡིད་ཆེས་མི་འཕེལ།
། ལག་རྗེས་སྤོ་མ་ལོན།	། ཐོབ་ཐང་འགོ་གང་དགོས་ཐེལ།

100. རྩུན་ཅན་གང་དུ་བྱིན་ཡང་གང་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད་དམ།

- (1) ངག་ལུམ་རྣམ་རྟོག་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད།
- (2) ཡིད་ལུམ་རྣམ་རྟོག་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད།
- (3) རོ་ལུམ་རྣམ་རྟོག་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད།
- (4) ལུས་ལུམ་རྣམ་རྟོག་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད།

101. གང་གི་མཚུག་མ་སྤང་བ་ཡོད་ཡོད་དམ།

- (1) རྩུན་དང་ར་ཡི་མཚུག་མ་སྤང་བ་ཡོད།
- (2) རྩུན་དང་ལུག་གི་མཚུག་མ་སྤང་བ་ཡོད།
- (3) རྩུན་དང་གཡག་གི་མཚུག་མ་སྤང་བ་ཡོད།
- (4) རྩུན་དང་གཡག་གི་རྩ་མོང་གི་མཚུག་མ་སྤང་བ་ཡོད།

102. རི་སྤུ་ཐག་རིང་ལོ་དག་གང་ཡིན་ནམ།

- (1) བདེན་པ་དང་རྒྱུགས་རྩུ་གཉིས་སྤུ་ཐག་རིང་ཡིན།
- (2) བདེན་པ་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་སྤུ་ཐག་རིང་ཡིན།
- (3) བདེན་པ་དང་གཙང་ལོ་གཉིས་སྤུ་ཐག་རིང་ཡིན།
- (4) བདེན་པ་དང་གངས་རི་གཉིས་སྤུ་ཐག་རིང་ཡིན།

103. ཉགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་དུས་སུ་མངའ་ལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ།

- (1) ལྷ་བའི་སློབ་མ་མངའ་ཡོང་གི་རེད།
- (2) མྱོས་འདྲིས་མངའ་ཡོང་གི་རེད།
- (3) དེ་ཅན་པ་མ་མངའ་ཡོང་གི་རེད།
- (4) བཙེ་ལྡན་ཨ་མ་མངའ་ཡོང་གི་རེད།

104. བདེ་བ་ལྡན་གང་དུ་སྤྱིན་ཀྱང་གང་ཡོང་ངམ།

- (1) སེམས་ལྷགས་སློབ་བ་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད།
- (2) ལག་ལྷགས་སློབ་བ་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད།
- (3) ལུས་ལྷགས་སློབ་བ་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད།
- (4) དག་ལྷགས་སློབ་བ་རྒྱས་འགྲོ་ཡི་རེད།

105. ཐོབ་ཐང་འབོ་གང་དགོས་ཟེར་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

- (1) ཐོབ་ཐང་འབོ་གང་ལྟེ། དགོས་དོན་མང་པོ་ལ་ཟེར།
- (2) ཐོབ་ཐང་འབོ་གང་ལྟེ། དགོས་དོན་མེད་པ་ལ་ཟེར།
- (3) ཐོབ་ཐང་འབོ་གང་ལྟེ། དགོས་དོན་ཚང་བ་ལ་ཟེར།
- (4) ཐོབ་ཐང་འབོ་གང་ལྟེ། དགོས་དོན་མ་ཚང་བ་ལ་ཟེར།

གཤམ་གསལ་སློབ་ཁྲིད་ཐབས་ལམ་གྱི་བ་ལས་འགྲིག་པའི་ལན་མ་ཞོར་བ་འདོམས་དགོས།

106. འདིར་སློབ་ཀྱི། ཡང་བརྗོད་པ་ཡོད། སློབ་ཀྱི་དེ་སྐད་ཡིག་གང་དང་འབྲེལ་བའི་དོ་ཚབ་བྱས་སམ། རྒྱ་གར་གྱི་ཙ་ཙམ་མ་ལུ་མི་ཚང་མ་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཅང་། ལུ་མི་མོ་དང་མོ། དེ་གས། ཚོས་ལུགས། རྟེ་ཚན། ཤེས་ཡོན། དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་བ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཚང་མ་ལུ་མི་ཡིན་བ་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་ལ་མ་དང་བ་མེད་པ་རེད། དེ་འདྲ་མ་རེད། ཡིན་ནམ་ལྟར། རྒྱ་གར་མང་གཙོ་འོ་ནང་། མི་ཚང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་དོས་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

- (1) ཁྲིམས་འོག་དེབ་སྐྱེལ། (Legal Register)
- (2) ཚན་རིག་དེབ་སྐྱེལ། (Scientific Register)
- (3) སྲིད་དོན་དེབ་སྐྱེལ། (Politic Register)
- (4) སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་དེབ་སྐྱེལ། (Social Science Register)

107. གཤམ་གསལ་བཟོད་པ་གང་དེ་སྐད་ཡིག་གི་བཟོད་གཏམ་བདེན་པ་རེད།

- (1) བཟོད་གཏམ་གྱི་སྡེ་ཚན་རྒྱ་ཆེ་ལ་སྐད་ཡིག་གི་སྡེ་ཚན་དེ་རྒྱུང་བ་རེད།
- (2) སྐབས་རེ་སྡེ་ཚན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་བཟོད་གཏམ་མི་འདྲ་ན་འདྲ་སྐད་ཡིག་གཅིག་མཚུངས་ཡོད་པ་རེད།
- (3) སྐད་ཡིག་གི་བཟོད་གཏམ་དེ་ཡུལ་ལུང་དང་ཡུལ་ལུང་ཁྱད་པར་འབྱེད།
- (4) སྐད་ཡིག་གཅིག་པའི་བཟོད་གཏམ་བཟོད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་གོ་བྱུང་བ་ཡིན།

108. གཤམ་གསལ་གོ་དོན་ལེན་པའི་རྩལ། (Receptive Skill) ཞེས་པ་དེ།

- (1) འོད་རྩལ་དང་འབྲི་རྩལ་ཡིན།
- (2) ཉན་རྩལ་དང་མྱོག་རྩལ་ཡིན།
- (3) ཉན་རྩལ་དང་འབྲི་རྩལ་ཡིན།
- (4) མྱོག་རྩལ་དང་འོད་རྩལ་ཡིན།

109. གཤམ་གསལ་གང་དེ་རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་མ་རེད།

- (1) ཉི་ལུ་གུ་སྐད། (Telugu)
- (2) ཉིན་རྟི། (Hindi)
- (3) ཉ་མིལ་སྐད། (Tamil)
- (4) ལེགས་སྦྱར་སྐད། (Sanskrit)

110. སློང་བ་པོས་སྦྱ་མ་ཐུད་དེ་དེ་མ་ཐག་སྦྱང་རྒྱ་དེ་རེད།

- (1) མཐར་མོལ་པའི་ལས་གཞི། (Proficiency Assessment)
- (2) རོས་འཛིན་བཟླ་དབྱེད་བྱས་པ། (Diagnostic Test)
- (3) ཡིག་སློང་དམ་ཡིག་སྒྲུ། (Portfolio)
- (4) ཞིབ་འཇུག་སྦྱ་མ་ཐུད་ལས་གཞི། (Continuous Comprehensive Assessment)

111. གཤམ་གསལ་གང་དེ་མཉམ་སྦྱོང་སྦྱོང་བའི་རྩལ་གོང་སྟོགས་བྱ་རྒྱུའི་ལས་འཆར་ཡིན་ནམ།

- (1) འཆར་གཞིའི་བྱ་བ། (Project Work)
- (2) དབྱེད་རྩོམ། (Writing an Article)
- (3) དཔེ་སྟོན་བྱས་པ། (Role Play)
- (4) འགན་ཁིད་སྦྱང་བ། (Assignment)

116. གཤམ་གསལ་དེ་བརྗོད་སྟོབ་མེད་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འཆར་གང་ཡིན། རྒྱུ་ལོག་གི་ཆ་ལག་རྗོད་དང་འབྲེལ་ནས་སྟོབ་མར་མི་ཚེའི་ནང་དོ་སྣང་གིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་བརྒྱུག་པ་དེ་རེད།
- (1) འཚོལ་ཞིབ་ཐབས་ལམ། (Discovery Methods)
  - (2) དོ་སྣང་རྒྱས་པ། (Consciousness Raising)
  - (3) བྱ་རིམ་ལས་འཆར་བསྐྱུན་པ། (Creating a Schema)
  - (4) ཐབས་ལམ་གཙོག་འཕྲི། (Deductive Methods)
117. གཤམ་གསལ་སྐད་ཡིག་ཤེས་པ་ (Knowing about language) ཞེས་ལུང་འབྲེན་བ་ཞིག་རེད།
- (1) བརྗོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན། (Grammatical Knowledge)
  - (2) འགྲམ་འཐབ་ཀྱི་བྱུས། (Strategic Competence)
  - (3) གསལ་བསྐྱབས་ཤེས་ཡོན། (Declarative Knowledge)
  - (4) འགོ་ལུགས་ལྟར་ཀྱི་ཤེས་ཡོན། (Procedural Knowledge)
118. ཨ་པར་ན། (Aparna) འཛིན་གྲུ་ལྟ་བུའི་སྟོབ་མས་སྐད་གདངས་ཉན་ནས་སྐད་དང་ཚིག་བརྗོད་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་ཉན་པ་ལས་ཤེས་པ། དེ་ཉན་ནས་ཤེས་པའི་འཆར་གཞི་ཡིན་པ་དེ།
- (1) རྗོད་འོག་དང་འོག་རྗོད་ཉེ་བའི་ཐབས། (Both top-down and bottom-up approach)
  - (2) དེ་རྗོད་འོག། ཡང་ན། འོག་རྗོད་གི་ཐབས་ལམ་མ་རེད།
  - (3) རྗོད་འོག་ཉེ་བའི་ཐབས། (Top-down approach)
  - (4) འོག་རྗོད་ཉེ་བའི་ཐབས། (Bottom-up approach)
119. རྒྱ་གར་བ་མང་པོ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ལས་ཀའི་དོན་དུ་འགོ་རྒྱུར་དེའི་རྒྱུ་ལོག་སྟོང་གི་ཡོད་པའི་གནས་དེ་ལ་ལམ་སྟོན་དེ་ལ་.....།
- (1) ལམ་སྟོན་བྱས་པ། (Instrumental motivation)
  - (2) དེ་ལམ་སྟོན་བྱས་པ། ཡང་ན། ཆ་ཚང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་མ་རེད།
  - (3) ཆ་ཚང་བའི་ལམ་སྟོན་རེད། (Both integrative and instrumental motivation)
  - (4) ཆ་ཚང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་རེད། (Integrative motivation)
120. དངོས་ཆས་དོ་མའི་ལུང་འབྲེན་བྱས་པ་ནི།
- (1) འབྲིད་ཆས་གྲིས་པ། ཡང་ན། མི་དང་འབྲེལ་བའི་ཡར་རྒྱས།
  - (2) ལུ་གུས་ནས་འཁྱར་སྐྱབས་པའི་འབྲིད་ཆས།
  - (3) དགོ་ཚུན་ནས་འཛིན་གྲུར་འབྲིད་ཆས་གྲིས་པ།
  - (4) དོས་ལེན་ཚད་ལྡན་ཀྱིས་འབྲིད་ཆས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ།

ཡིག་རྒྱུགས་བས་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་། ༡༢༡ ནས་༡༥༠ ེ གཤ་
སྲིད་ འདམས་ཡོདན(Tibetan) རོད་ཡིག་སྐད་ཡིག་གཉིས་
བ་ཁོ་ན་རེད།

Candidates should attempt the
questions from Part-V (Q No. 121-
150), if they have opted Tibetan as
Language – II only

PAPER- II ཚན་པ། ལྷ་པ། (PART-V) ལྷ་པ་ཡིག་གཉིས་པ།
(LANGUAGE-II)
TIBETAN

ཡིག་རྒྱུགས་པས་སྡེ་ཚན་བཞི་པ་། ༡༣༡ ནས་༡༥༠ ་། གལ་སྲིད་ འདམས་ཡོདན(Tibetan) བོད་ཡིག་རྒྱུགས་པ་ལོན་རེད།

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྐྲུབ་ཏེ་འགྲིག་པའི་ལན་མཚོར་བར་འདོམས་དགོས།
། དཔལ་རྒྱ་ལེརྒྱའི་དབུ་མའི་སློབ་དཔོན་ཚེན་པོ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ནི། སློན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པས་འདས་
ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་སློབ་ཕྱོགས་བཅའ་ཁྲིམ་ལུ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས། རྒྱུ་ཚེན་པ་ར་ཏེ་པའི་རྗེས་སུ་བཟུང་
ནས་སྐུ་ཚེ་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་པར་རྗོགས་པའི་མཚན་ལ་དགོ་སློང་དཔལ་ལྷན་ཞེས་གྲགས། རྒྱ་ལེརྒྱ་གཙུག་ལག་ཚེན་པོར་སློབ་གཉེར་མཛད་
པས་མཁས་པ་ཚེན་པོར་འགྲུབ་ཁོང་གིས་དབུ་མ་རྩ་ཤེས་སོགས་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་བརྩམས་ཏེ་དབུ་མ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་ལྗོངས་སློབ་
འབྲེད་གནང་། རྗེས་སུ་རྒྱ་ལེརྒྱའི་མཁན་པོ་མཛད་སྐབས་འདུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རྣམས་གནས་ནས་དབྱུང་བར་མཛད་དེ་བསྐྱེད་པའི་ནང་
མཛོད་འདུལ་བའི་བསྐྱེད་པ་ཉམས་པ་གསོ་བ་མཛད། ལྷལ་ལྷན་རྣམས་ལ་སྡེ་སློང་གསུམ་དང་། ལྷག་པར་དུ་འདུལ་བའི་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ཚེར་སློབ་
བ་སློན་པའི་ཚོས་འཁོར་གནང་བ་དང་མཚུངས་པར་མཛད། ཤེར་ཕྱིན་སློང་སྤྲལ་བརྒྱ་བ་སྐུ་ལུལ་ནས་གདན་འདྲེན་སྐྱེ་རྣམས་ལ་ཚོས་ཡང་རྒྱ་
ཚེར་གསུངས། གཉན་ཡོད་དང་མ་ར་ན་སི་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་བོད་ཁྲིའི་ཆེ་ཁག་རྣམས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། མཚོད་རྟེན། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཚོས་གཞི་མང་པོ་བཙུགས། འུ་ལྷ་མི་ཏེ་དང་། རྒྱ་ག་བོ་རྟེ། ཨུ་རུ་དེ་བལ་ཏེ་རྒྱ་བ་སོགས་སྤྲུགས་སྤྲུག་གཙོ་བོ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ།
ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་། སློབ་དཔོན་དཔལ་བོ་བཙུག་ཏེ་བའི་སྤྲུགས་སྤྲུག་གསུམ་སོགས་སློབ་མ་ཤིན་ཏུ་མང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་
བྱ་བ་རྒྱ་ཚེར་མཛད་དེ་མཐར་སྡིག་སློང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུག་ལ་སྐུ་འདུལ་སྤྱིན་པ་གནང་ནས་རེ་ཞིག་སྤྲོད་པས་འདས་སོ།

121. མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་གང་ཡིན་ནམ།
- (1) མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་རྗེའུའི་རིགས་ལས་སྐྱེ་འབྱུངས་པ་རེད།
  - (2) མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་དམངས་རིགས་ལས་སྐྱེ་འབྱུངས་པ་རེད།
  - (3) མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལས་སྐྱེ་འབྱུངས་པ་རེད།
  - (4) མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་བྲང་སློང་རིགས་ལས་སྐྱེ་འབྱུངས་པ་རེད།

122. མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་སྐུ་ལུལ་ནས་གདན་འདྲེན་འདྲེན་པ་མམ།
- (1) ཁོང་གིས་འདུལ་མཛོད་སློང་སྤྲལ་བརྒྱ་བ་སྐུ་ལུལ་ནས་གདན་འདྲེན་འདྲེན་པ་རེད།
  - (2) ཁོང་གིས་དབུ་མ་སློང་སྤྲལ་བརྒྱ་བ་སྐུ་ལུལ་ནས་གདན་འདྲེན་འདྲེན་པ་རེད།
  - (3) ཁོང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་སློང་སྤྲལ་བརྒྱ་བ་སྐུ་ལུལ་ནས་གདན་འདྲེན་འདྲེན་པ་རེད།
  - (4) ཁོང་གིས་མཛོད་སློང་སྤྲལ་བརྒྱ་བ་སྐུ་ལུལ་ནས་གདན་འདྲེན་འདྲེན་པ་རེད།

123. འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་ནལེརྩེ་མཁན་པོ་གནང་སྐབས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པའི་བྱ་གལ་ས་གང་གནང་ངམ།

- (1) དེ་སྐབས་ཁྲིམས་དམན་པ་རྣམས་གནས་ནས་དབྱུང་བར་མཛད་དེ་འདུལ་བསྟན་རྒྱས་པ་མཛད་དོ།
- (2) དེ་སྐབས་འདུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རྣམས་གནས་ནས་དབྱུང་བར་མཛད་དེ་འདུལ་བསྟན་རྒྱས་པ་མཛད་དོ།
- (3) དེ་སྐབས་ཤེས་ཡོན་དམན་པ་རྣམས་གནས་ནས་དབྱུང་བར་མཛད་དེ་འདུལ་བསྟན་རྒྱས་པ་མཛད་དོ།
- (4) དེ་སྐབས་རིག་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་གནས་ནས་དབྱུང་བར་མཛད་དེ་འདུལ་བསྟན་རྒྱས་པ་མཛད་དོ།

124. མགོན་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་གང་དུ་གནང་ངམ།

- (1) ཁོང་གིས་བེ་ལྷ་མ་ལྷོ་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་རེད།
- (2) ཁོང་གིས་ནལེརྩེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་རེད།
- (3) ཁོང་གིས་ཨོ་དར་ཤུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་རེད།
- (4) ཁོང་གིས་བེ་མརྒྱ་བུ་ལ་ཡ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་རེད།

125. སྟོན་པ་སྐྱུ་དན་ལས་འདས་པའི་ལོ་ག་ཚོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་ལེབས་སམ།

- (1) ལོ་བཞི་བཅུ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་བྱོན་པ་ཡིན།
- (2) ལོ་བཞི་བརྒྱད་གྱི་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་བྱོན་པ་ཡིན།
- (3) ལོ་བཞི་སྟོང་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་བྱོན་པ་ཡིན།
- (4) ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་བྱོན་པ་ཡིན།

126. རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་གང་དང་གང་ནང་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཚོས་གཞི་བཙུགས་སམ།

- (1) གཉན་ཡོད་དང་སྐུ་ནར་བུ་སོགས་ནང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། མཚོད་རྟེན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་གཞི་བཙུགས།
- (2) གཉན་ཡོད་དང་ཕ་ར་ན་སི་སོགས་ནང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། མཚོད་རྟེན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་གཞི་བཙུགས།
- (3) རྫོག་དན་དང་རྩ་མཚོག་གྲོང་སོགས་ནང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། མཚོད་རྟེན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་གཞི་བཙུགས།
- (4) ལུམ་བེ་ལི་དང་ཕ་ར་ན་སི་སོགས་ནང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། མཚོད་རྟེན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་གཞི་བཙུགས།

127. དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་གི་སྐྱུ་ཚེ་རི་ལྷ་ར་བསྐྱེད་ས་པ་ལ།

- (1) ལྷ་བ་ཚེན་ས་ར་ཏ་པའི་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་སྐྱུ་ཚེ་བསྐྱེད་ས་པ་རེད།
- (2) ལྷ་བ་ཚེན་པེ་རུབ་པའི་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་སྐྱུ་ཚེ་བསྐྱེད་ས་པ་རེད།
- (3) ལྷ་བ་ཚེན་ཏ་ར་པའི་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་སྐྱུ་ཚེ་བསྐྱེད་ས་པ་རེད།
- (4) ལྷ་བ་ཚེན་ཀུ་ཀུ་པའི་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་སྐྱུ་ཚེ་བསྐྱེད་ས་པ་རེད།

128. འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་གང་ཏུ་སྐྱུ་འབྱུངས་ས་ལ།

- (1) རྒྱ་གར་རྩོ་ཕྱོགས་སུ་དཀྱིའི་ཡུལ་ཏུ་སྐྱུ་འབྱུངས་ས་ལ་རེད།
- (2) རྒྱ་གར་རྩོ་ཕྱོགས་པོད་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་སྐྱུ་འབྱུངས་ས་ལ་རེད།
- (3) རྒྱ་གར་རྩོ་ཕྱོགས་མར་དེའི་ཡུལ་ཏུ་སྐྱུ་འབྱུངས་ས་ལ་རེད།
- (4) རྒྱ་གར་རྩོ་ཕྱོགས་བར་རྩ་ལྷོ་ཡུལ་ཏུ་སྐྱུ་འབྱུངས་ས་ལ་རེད།

གཤམ་གསལ་བརྗོད་པ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་འགྲིག་པའི་ལན་མཚོར་བ་འདོམས་དགོས།

། ང་ཚོའི་སྔོན་གནས་འཛམ་གླིང་འདི་ས་ལའི་གོ་ལ་ཟེད། དེ་ནི་གཟའ་སྐར་རྒྱ་ལྷ་ཞིག་རེད། ཉི་མ་ལ་སྐོར་བ་རྒྱག་གི་ཡོད། འཛམ་གླིང་འདི་གླིང་ཚེན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཚོ་སྔོན་སྐྱོམས་ཞིང་འབྱུང་བཞིན་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ནི་དངོས་སྐྱེས་བཟང་ལ་སྐྱེ་འགོ་བྱུངས་མེད་གནས་སུ་བའི་གཟའ་སྐར་ཞིག་རེད། གླིང་གཞན་ཏུ་དེ་ལྷ་ར་གི་ཁྱད་ཚོས་དང་མི་ལྷན་ས་ལེད། ས་དང་རྒྱ་ལས་སྐྱབ་པའི་ང་ཚོའི་གནས་ཁང་ལྟ་བུ་རེད། འཛམ་གླིང་འདི་རྒྱ་གིས་བཏུམས་ཡོད། དེ་ལ་རྒྱ་ཁམས་ཟེད། འཛམ་གླིང་འདིའི་བཟོ་ལྷ་ནི་ཤིང་ཉོག་ཚ་ལུ་མ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཏ་ཅང་ཚེན་པོ་དང་རྒྱ་ཚེན་པོ་ཡིན་པས་བཟོ་ལྷ་རྒྱུ་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། ང་རང་ཚོ་གནས་སྐྱེའི་ནང་འགོ་སྐབས་ཡུལ་རི་ལྷ་མཚོར་བ་ལྷ་ར་རྒྱ་བའི་སྐྱེད་ནས་འཛམ་གླིང་འདི་རྒྱུ་པོ་ཡིན་པ་ཤེས་སུ་བ། འཛམ་གླིང་བ་རྒྱ་བའི་སྐྱེད་དང་པོ་འགོ་སྐབས་མཁན་ནི་ཨ་རི་པ་འིང་ཨམ་སེ་འོར་ (Neil Armstrong) དང་ཨེཌ་ཤིན་ཨེལ་འི་རིན་ (Edwin Aldine) གཉིས་རེད། རྗེས་སུ་ལྷ་རུ་སྐྱེ་རྒྱ་བྱས། རྒྱ་གར་གི་རྒྱ་ལ་ཁབ་སོགས་ནས་ཀྱང་མི་ལྷན་ས་འཕྲུལ་མེད་དང་མི་གཏོང་བ་སོགས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

129. ང་ཚོའི་སྔོན་གནས་འཛམ་གླིང་འདི་ལ་ཚོན་རིག་གི་སྐོར་ནས་གང་ཟེར་རམ།

- (1) དེ་ལ་རྒྱ་གི་གོ་ལ་ཟེད།
- (2) དེ་ལ་མེའི་གོ་ལ་ཟེད།
- (3) དེ་ལ་རྒྱའི་གོ་ལ་ཟེད།
- (4) དེ་ལ་ས་ལའི་གོ་ལ་ཟེད།

130. རྒྱ་བའི་སྟེང་ཐོག་མར་སྟེབས་མཁན་གྱི་མི་དེའི་མིང་ལ་གང་ཟེར་རམ།

- (1) རྒྱ་བའི་སྟེང་ཐོག་མར་སྟེབས་མཁན་གྱི་མི་དེའི་མིང་ལ་ནིལ་ཇོན་སེ་འོང་ཟེར།
- (2) རྒྱ་བའི་སྟེང་ཐོག་མར་སྟེབས་མཁན་གྱི་མི་དེའི་མིང་ལ་ནིལ་ཇོན་སེ་འོང་ཟེར།
- (3) རྒྱ་བའི་སྟེང་ཐོག་མར་སྟེབས་མཁན་གྱི་མི་དེའི་མིང་ལ་ནིལ་ཇོན་སེ་འོང་ཟེར།
- (4) རྒྱ་བའི་སྟེང་ཐོག་མར་སྟེབས་མཁན་གྱི་མི་དེའི་མིང་ལ་ནིལ་ཇོན་སེ་འོང་ཟེར།

131. རྒྱ་བའི་སྟེང་མི་རིགས་སུ་དང་བོ་སྟེབས་སུ་བ་བྱུང་ཡོད་དམ།

- (1) རྒྱ་བའི་སྟེང་མི་རིགས་ཐོག་མ་སྟེབས་སུ་བ་མཁན་ནི་ཨ་རི་བ་ཡིན་པ་རེད།
- (2) རྒྱ་བའི་སྟེང་མི་རིགས་ཐོག་མ་སྟེབས་སུ་བ་མཁན་ནི་རྒྱ་མི་རིགས་ཡིན་པ་རེད།
- (3) རྒྱ་བའི་སྟེང་མི་རིགས་ཐོག་མ་སྟེབས་སུ་བ་མཁན་ནི་ལྷ་ཏུ་སྐྱེའི་མི་རིགས་ཡིན་པ་རེད།
- (4) རྒྱ་བའི་སྟེང་མི་རིགས་ཐོག་མ་སྟེབས་སུ་བ་མཁན་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མི་རིགས་ཡིན་པ་རེད།

132. རྒྱ་བའི་སྟེང་ནས་འཛམ་གླིང་འདི་ཇི་འདྲ་ལྟ་བུ་མཐོང་གི་ཡོད་དམ།

- (1) རྒྱ་བའི་སྟེང་ནས་འཛམ་གླིང་འདི་རྒྱལ་བུར་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) རྒྱ་བའི་སྟེང་ནས་འཛམ་གླིང་འདི་ལེ་བ་མོ་སྟོར་སྟོར་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) རྒྱ་བའི་སྟེང་ནས་འཛམ་གླིང་འདི་རྒྱལ་བུར་མོ་བུ་བཞི་མ་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) རྒྱ་བའི་སྟེང་ནས་འཛམ་གླིང་འདི་ལྷ་གསུམ་ནར་མོ་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

133. ང་ཚོའི་སྟོང་གནས་ས་ཡི་གོ་ལ་འདིས་གང་ལ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་གྱི་ཡོད་དམ།

- (1) ང་ཚོའི་སྟོང་གནས་ས་ཡི་གོ་ལ་འདིས་རྒྱ་མཚོར་སྐོར་བ་བརྒྱབ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (2) ང་ཚོའི་སྟོང་གནས་ས་ཡི་གོ་ལ་འདིས་སྐར་མ་མཚོ་རྒྱལ་ལ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (3) ང་ཚོའི་སྟོང་གནས་ས་ཡི་གོ་ལ་འདིས་ཉི་མ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
- (4) ང་ཚོའི་སྟོང་གནས་ས་ཡི་གོ་ལ་འདིས་ལ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

134. ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཇམ་གླིང་འདི་སྐར་མ་ཞིག་རེད་དམ་མ་རེད།
- (1) ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཇམ་གླིང་འདི་སྐར་མ་ཞིག་རེད།
  - (2) ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཇམ་གླིང་འདི་རྒྱུ་གི་སྤྱི་ལོ་ཞིག་རེད།
  - (3) ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཇམ་གླིང་འདི་ས་གླིང་ཞིག་རེད།
  - (4) ང་ཚོའི་སྡོད་གནས་འཇམ་གླིང་འདི་ཚུ་ཞིག་རེད།

135. གླིང་གཞན་དུ་མེད་པའི་འཇམ་གླིང་འདི་ལ་ཁྱད་ཚོས་གང་ཡོད་དམ།
- (1) རི་བྲག་རྒྱགས་རྒྱའི་ཁྱད་ཚོས་ལྡན་པ་ཡོད་པ་རེད།
  - (2) ཁྲགས་རོ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ལྡན་པ་ཡོད་པ་རེད།
  - (3) ས་རྒྱུ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ལྡན་པ་ཡོད་པ་རེད།
  - (4) མེ་རྒྱུ་ཚར་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོས་ལྡན་པ་ཡོད་པ་རེད།

གཤམ་གསལ་སློབ་ཁྲིད་ཐབས་ལམ་གྱི་བ་རྣམས་ལས་འགྲིག་པའི་ལན་མ་ཞོར་བ་འདེམས་དགོས།

136. གཤམ་གསལ་གང་དེ་རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་སློབ་བསྟར་ཆེད་རྒྱལ་ཡོངས་ཤེས་ཡོན་སློབ་གྲྭ་མ་ཚོ་བཞུགས་པའི་མཁུ་ཚབ་གྲས་ཡོད་པ་རེད།
- (1) རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་སློབ་རྒྱུ་དེ་གྲ་སློབ་འཛིན་ནས་བཞག་ཡོད།
  - (2) རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་སློབ་རྒྱུ་དེ་འགྲིང་རིམ་འཛིན་གྲར་སློབ་དོན། (core བཞིན་སློབ་དགོས།)
  - (3) རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་སློབ་རྒྱུ་དེ་འགྲིང་རིམ་འཛིན་རིམ་ནང་འདེམས་ཁ་ཡོད་པ་རེད།
  - (4) རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་སྐད་ཡིག་སློབ་རྒྱུ་དེ་སྐད་ཡིག་གསུམ་གྱི་འགྲོ་ལུགས་ནང་འདེམས་ཚོག

137. འཛིན་གྲར་སྐད་ཡིག་གི་ལས་གཞི་འགྲོ་སྐྱེས་བསྟུན་པ་དེ་གང་རེད་དམ།

- (1) ཕྱི་ཚན་སློབ་པ་ - བརྗོད་གཞི་དོས་འཛིན་ - འཆར་གཞི་ - བརྗོད་གཞི་བསྟུན་པ་ - ཟེན་འགྲི་བཀོད་པ་ - བརྗོད་གཞི་བསྟུན་པ་དང་མཐའ་མའི་སྟུན་ཐོ།
- (2) དགེ་ཚུན་དང་སློབ་མ་ནས་ལས་འཆར་གྱི་གཞི་རི་རྒྱར་ཡོན་པ་བཀོད་པ།
- (3) ཕྱི་ཚན་སློབ་པ་ - འཆར་གཞི་བཀོད་པ་ - ལས་དོན་བསྟུན་པ་ - ལས་དོན་ལ་འགྲེལ་བཤད་ - ཟེན་འགྲི་བཀོད་པ་ - བརྗོད་གཞི་དོས་འཛིན་པ་དང་མཐའ་མའི་སྟུན་ཐོ་བཅས།
- (4) ཕྱི་ཚན་སློབ་པ་ - བརྗོད་གཞི་དོས་འཛིན་ - འཆར་གཞི་ - བརྗོད་གཞི་དོས་འཛིན་ - བརྗོད་གཞི་བསྟུན་པ་ - ཟེན་འགྲི་དང་མཐའ་མའི་སྟུན་ཐོ།

142. རྒྱ་གར་གྱི་ཅི་ཁྲིམས་ནང་དབྱིན་སྐད་གྱི་གནས་སྐབས་གང་སྤྱད་ཡོད་དམ།

- (1) ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་ཡིག (Foreign language)
- (2) སྐད་ཡིག་འདམ་གཟུགས་ལྟ་བུ། (Language of statutory bodies)
- (3) གཞུང་འབྲེལ་སྐད་ཡིག (Official language)
- (4) གཞུང་འབྲེལ་སྐད་ཡིག་གི་རྒྱུ་གཞི། (Associate official language)

143. འཛིན་གྲུབ་བདུན་པའི་དགོ་ལགས་ནས་འཛིན་གྲུབ་ལ་མི་ལ་འབྲེལ་བ་འདད་བརྒྱབ་རྒྱུའི་ལས་གཞི་སྤོང་རྒྱུ་ལ། ཁོང་འཛིན་གྲུབ་ཕྱི་ལོགས་སུ་

སྐོར་བསྐྱོད་ཚོང་པ་སླེ་བོ་དང་མཉམ་འཛིན་གྲུབ་འཁྲིད་སློབས་ཏེ་སྐོར་ཆ་བདུན་གྱི་རིང་སྤོང་བཅུག་པ་ལ་སློབ་མ་རྒྱུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་མི་
དེ་ལ་འབྲེལ་བ་རྒྱུད་བྱེད་འཕུགས། བྱིད་ནས་སྐོར་ཚོང་བ་དེ་ཁོང་གི་ལས་གཞི་གང་ཟེར་བ་དེ་རེད་དམ།

- (1) ལས་གཞིར་མཉམ་ཞུགས་པ། (A participant in the activity)
- (2) འཁྲིད་ཆས། (Materials)
- (3) སློབ་འཁྲིད་རྒྱུ་གཞི། (Teaching Assistant)
- (4) སྐོར་ཚོང་པ། (A Hawker)

144. སྤོང་ལོག་ (Top-down) ཉེ་བོ་ནང་ཉན་ཅུལ་བསྐྱོམས་ཡོད།

- (1) སྤོང་དེག་གཏམ་བཤད། ཡང་ན། སྤོང་གཏམ་ཉན་པ།
- (2) ཚིག་གཏམ་དཔེ། སྤོང་ཚིག་བརྒྱུད་པའི་སྤོང་ཆ་ཚང་ཉན་པ།
- (3) དམིགས་བསལ་ལ་དོ་སྣང་སྤྱད་པ།
- (4) གཏམ་བཤད། སྤོང་དེག་ཡང་ན། ཉན་པའི་སྤོང་དོན་ཉན་པ།

145. ཨ་ནི་ཉི་ (Aditi) བད་སློབ་དུས་འདས་པའི་འགོ་སྐྱོད་སྐྱོད་ལེན་པ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་བེད་སློབ་འགོ་སྐྱོད་སྐྱོད་ལེན་པ་རེད།

- (1) ཁས་ལེན་གྱི་ལུས་ལེན་ཡོན། (Declarative Knowledge)
- (2) བེད་སློབ་གཏོང་སྐྱོད་ཀྱི་ལེན་ཡོན། (Application of Knowledge)
- (3) སྐད་ཡིག་ལ་དགོས་པའི་ཆ་ལག (Language acquisition device)
- (4) བད་སློབ་འགོ་སྐྱོད་ཀྱི་ལེན་ཡོན། (Procedural Knowledge)

146. ཀེ་རི་པ་ (Kripa) དང་ཀ་རུ་ (Karan) གཉིས་མཚེ་མ་དང་དམིགས་བསམ་མ་ཉི་ལུ་རི་ (Manipuri) ཡུལ་སྐད་ལབ་ཀྱི་ ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཆ་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐར་སོ་སོའི་ཡུལ་སྐད་བརྒྱུ་བས་སྐད་སྐད་ཀྱི་

- (1) སྐད་སྐད་ལག་སྐྱབས། (Speech act)
- (2) མ་ཉི་ལུ་རི། (Manipuri)
- (3) སྐད་ལུགས་ཚུང་བ་སྟོན་ཉོ། (Idiolect)
- (4) ཡུལ་སྐད། (Dialect)

147. ཨ་ཤེན་ (Ashwin) སྐྱེས་དུས་ནས་ཨོ་ཉི་ཡ་ (Odia) སྐད་ལེན་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཨོས་དབྱིན་ཇི་དང་ཉིན་ཉི་ཡང་སྐྱོད་སྐྱོད་ རེད། ཨོའི་བརྗོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཤམ་གསལ་དེ་བདེན་པ་མ་རེད།

- (1) ཨོས་དབྱིན་ཇི་སྐྱོད་པ་དེ་སྐྱོད་རྒྱུའི་སྐད་ཡིག་དེ་རེད།
- (2) ཨོས་དབྱིན་ཇི་སྐྱོད་པ་དེ་དགོས་གལ་སྐད་ཡིག་རེད།
- (3) ཨོས་ཨོ་ཉི་ཡ་སྐད་ཡིག་སྐྱོད་པ་དེ་དགོས་གལ་ཞིག་རེད།
- (4) ཨོས་ཉིན་ཉི་སྐྱོད་རྒྱུའི་སྐད་ཡིག་དེ་རེད།

148. ལུ་ལྷ་ཤ་ (Subash) འཛིན་གྲ་བརྒྱུད་པའི་དགེ་ལགས་ནས་སྤྱིར་སྤངས་སྐྱད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་དེའི་སྲིད་ཅུལ་ཡིན་པ་གསལ་ཆེར་མི་བརྟེན་ཡིན། འཕྲིན་གཏེ་རྒྱལ་ (Receptive Skills) གྱི་དོན་གང་རེད་དམ།

- (1) ཉན་ཅུལ་དང་སྐྱོག་ཅུལ།
- (2) འོད་ཅུལ་དང་འབྲི་ཅུལ།
- (3) ཉན་ཅུལ་དང་འབྲི་ཅུལ།
- (4) འོད་ཅུལ་དང་སྐྱོག་ཅུལ།

149. བརྗོད་པ་འདི་བསྐྲགས་ཏེ་སྐྱད་ཡིག་གང་དང་འབྲེལ་བའི་བརྗོད་པ་རེད་དམ། རོ་ཁོལ་གྱི་རྗེས་ཐོག་དེད། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་བཞི་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཡུ་རོབ་དང་ཨེ་ཤ་ཡ་ཅིས་པའི་འཛམ་གླིང་ནང་སྐྱེས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་བསྐྱོད་བྱ་རྒྱ་འགོ་ཚུགས། རྒྱ་གར་ནང་ར་ཇ་རམ་མོ་ཉན་རོ་ཡ་ (Raja Rammohan Roy) དང་ཉི་འུ་ལོ་ (Derozio) ཕན་སི་གྲུན་ལངས་ (French Revolution) ཐོག་བཤད་པ་དེས་མི་སེར་སྐྱེལ་ལས་དེས་སྤྱི་ཚོགས་བཙོས་བསྐྱུར་ཐབས་ཤེས་གསལ་བ་དེ་བཤད།

- (1) སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་དེབ་སྐྱེལ། (Social Science Register)
- (2) གྲུང་ལངས་དེབ་སྐྱེལ། (Revolution Register)
- (3) ཚན་རིག་དེབ་སྐྱེལ། (Science Register)
- (4) སྤྱི་དོན་དེབ་སྐྱེལ། (Political Register)

150. གལ་སྲིད་ཐབས་ལམ་གྱི་ཀུན་སྲོང་དེ _____ །

- (1) མི་གང་ཞིག་གིས་སྐད་ཡིག་སྤངས་པ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་སྲོལ་ཆེད་རེད།
- (2) མི་གང་ཞིག་གིས་སྐད་ཡིག་སྤངས་པ་ནི་དེབ་འབྲི་རྩོམ་ཆེད་བྱ་རེད།
- (3) མི་གང་ཞིག་གིས་སྐད་ཡིག་སྤངས་པ་དེ་ལས་ཀྱི་འབྲེན་གྱི་འབྲེན་སྲོད་ཀྱི་དོན་བྱ་རེད།
- (4) མི་གང་ཞིག་གིས་སྐད་ཡིག་སྤངས་པ་ནི་ཡུལ་མིའི་སྐད་ཡིག་དེ་རེད།

- o O o -

www.careerindia.com

གཤམ་གྱི་ལམ་སྟོན་ཚུལ་སྐོར་གྱི་གྲུ་ཉེ་སྒྲིག་དགོས།

- ༡༽ རྩི་བཀག་ལ་ལན་མ་བཀོད་སྟོན་རྩི་དེབ་ (Question booklet) ལུ་བཀོད་པའི་རྩི་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལེགས་པར་སྒྲོགས་དགོས།
- ༢༽ རྩི་བཀག་ལ་ལན་བཞི་འདམ་ཀ་སྤྲད་ཡོད་པ་ལས་འོས་པའི་ལན་དེ་ལན་ཤོག་གི་སྟོར་དབྱིབས་ནང་སྤྲུག་སྐྱམ་སྟོན་གང་ཅུང་གིས་ནག་སྤྲིབ་གཏོང་དགོས། རྩི་བཀག་བཏང་བའི་སྟོར་དབྱིབས་ལ་བསྐྱུར་བསྐྱབ་བྱ་མི་ཚོག།
- ༣༽ ལན་ཤོག་ (OMR) ལྟ་བུ་ཚེགས་དང་། མངོན་རྟགས་ (Sign) སོགས་བརྒྱབ་མི་རུང་བ་ཡིན།
- ༤༽ རྩི་ཤོག་དང་། ལན་ཤོག་གཉིས་ཀྱི་ཨང་གྲངས་མི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་ན་ལམ་སེང་བཞེ་བོ་བརྒྱབ་དགོས།
- ༥༽ རྒྱགས་སྟོན་པས། རྩི་ཤོག་ཨང་དང་། ལན་ཤོག་ཨང་། རོ་རྟགས་མ་ཚོར་བ་བྲིས་དགོས།
- ༦༽ OMRལན་ཤོག་གི་རྟགས་བཀོད་པ་དེ་འཕྲུལ་ཆས་ (a machine) གྱིས་འཇམ་གྱི་ཡོད་པས་གསལ་བཤད་ཁག་རང་གི་འཇམ་ཁུགས་ལག་འཁྱེར་ (Admit Card) རང་གང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་འཇུག་པ་འབྲི་དགོས།
- ༧༽ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་ (Mobile) དང་ཡིག་ཚད་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་ཆས་གང་ཡང་འཇུར་ཉེ་ཡོང་མི་ཚོག།
- ༨༽ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་ཁང་ (Exam Room) ཡིག་རྒྱགས་ཚོགས་ཁང་ (Exam Hall) རང་ལག་ཐོགས་ཁ་པར་དང་། འབྲེལ་ལམ་སྤྲུལ་ཆས་ (Communication device)ལ་སོགས་འཇུར་མི་ཚོག། གལ་སྲིད་འཁྱེར་ཡོད་པ་མཇུས་པ་དང་ཉ་གོ་ན་ཁྲིད་རང་གི་ཡིག་ཚད་དེ་བཟུས་བྱས་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཁྲིད་རང་ལ་ ཁྲིམས་ཐོག་ནས་ཉེས་ཚད་དང་། ཡིག་ཚད་གཏོང་ཡུལ་ནས་ཕྱིར་ཕྱད་གནང་གི་རེད།
- ༩༽ ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་སར་རང་གི་རོ་སྟོན་ལག་འཁྱེར་ (Admit Card) སྟོན་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༠༽ ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་སྐབས་ཡིག་རྒྱགས་དོ་དམ་པས་བཀའ་ཁྲོལ་མེད་པར་གང་བྱུང་དུ་འགོ་མི་ཚོག།
- ༡༡༽ ལན་ཤོག་ (OMR Answer sheet) དང་འགྱུར་ཤོག་ (Attendance sheet) གི་སྟེང་ས་རྟགས་ལན་གཉིས་བཀོད་དགོས། ལན་ཤོག་དེ་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པར་ངེས་པར་དུ་བཅུ་སྟོན་བྱས་ཉེ་ཕྱིར་ཐོན་བྱ་དགོས།
- ༡༢༽ ཚེས་གཞི་ཡོ་ཆས་ (Electronic Device) གང་ཡང་བེད་སྟོད་གཏོང་མི་ཚོག་པ་སེམས་ནང་ནན་པོ་ངེས་དགོས།
- ༡༣༽ ཁྲིམས་མ་ཐུན་སྤྲིབ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིག་རྒྱགས་འབྲི་དགོས་པ་ཡིན།
- ༡༤༽ རྩི་ཤོག་ (Question Paper) དང་ལན་ཤོག་ (OMR Answer sheet) གང་ནས་ཀྱང་ཤོག་སྤྲིའི་ཚན་བཅས་ནས་བཀོག་མི་ཚོག།
- ༡༥༽ ལུ་སྟོན་རྩི་གས་མཚམས་ལན་ཤོག་ཡིག་ཚད་དོ་དམ་པར་འཕྲུལ་ཉེ་རྩི་ཤོག་རང་གི་མཉམ་དུ་འཇུར་ཚོག།

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें।
2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह नीले/काले बॉल पॉइन्ट पेन से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।
3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस OMR उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक OMR उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें।
4. परीक्षा पुस्तिका एवं OMR उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं OMR उत्तर पत्र के कोड या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।
5. परीक्षा पुस्तिका/OMR उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका कोड व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से उपस्थिति-पत्र में लिखें।
6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी। इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए।
7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।
8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्विच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए। इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और परीक्षार्थी विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित।
9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ।
10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें।
11. कार्यरत निरीक्षक को अपना OMR उत्तर पत्र दिए बिना एवं उपस्थिति-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार उपस्थिति-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने OMR उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा। परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगूठे का निशान उपस्थिति-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ।
12. इलेक्ट्रॉनिक/हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।
13. परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी परीक्षण संस्था के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला परीक्षण संस्था के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।
14. किसी भी परिस्थिति में परीक्षा पुस्तिका और OMR उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें।
15. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल/कक्ष छोड़ने से पूर्व OMR उत्तर पत्र निरीक्षक को अवश्य सौंप दें। *परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।*

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY :

1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.
2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with **Blue / Black Ball Point Pen** on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
3. The candidates should ensure that the OMR Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the OMR Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the OMR Answer Sheet.
4. Handle the Test Booklet and OMR Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and OMR Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet/OMR Answer Sheet in the Attendance Sheet.
6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.
7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/room.
8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against the candidate including cancellation of examination.
9. Each candidate must show on demand his/her Admit Card to the Invigilator.
10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his/her seat.
11. The candidates should not leave the Examination Hall/Room without handing over their OMR Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the OMR Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. **The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.**
12. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Examining Body with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Examining Body.
14. No part of the Test Booklet and OMR Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
15. **On completion of the test, the candidate must hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**